

هوگو چاوز، اتحاد بولیواریایی و انتخابات در آمریکای لاتین

به قلم کریستیان گالوی - تحلیل گر سیاسی در خبرگزاری لاتین رپورت

پس از عقد «قرارداد تجاری مردم» در ۲۹ آوریل ۲۰۰۶ در هاوانا که از نظر امضاء کنندگان آن یعنی رهبران سه کشور کوبا، ونزوئلا و بولیوی، به مثابه متحدین بولیواریایی اقدامی بر علیه «امپریالیسم آمریکا» ارزیابی شده است، هم اکنون چاوز در نظر دارد تا بدین وسیله انتخابات ریاست جمهوری در کشورهای دیگر آمریکای لاتین را تحت تاثیر قرار دهد. پس از بولیوی، در حال حاضر، پرو، کلمبیا، مکزیک، اکوادور و نیکاراگوئه قرار دارند. نشست «انقلابی» که در پایتخت کوبا با شرکت رهبران سه کشور یاد شده برگزار گردید، راهگشای ورود رسمی کشور بولیوی به معاهده ای بود که از آن به عنوان آلترناتیو بولیواریایی برای آمریکا (آلبا) یاد می شود و ایده اولیه آن از سوی هوگو چاوز به پیش کشیده شده است.

سیمون بولیوار به عنوان نجاتبخش ونزوئلا و قهرمان جنبش استقلال طلبانه قرن ۱۹ در آمریکای جنوبی می باشد که رئیس جمهور ونزوئلا با الهام گرفتن از اندیشه های وی، طرح آلبا را در مخالفت با قرارداد آلسا که به ابتکار جورج بوش بوجود آمده، مطرح کرده است. به موجب قرارداد آلسا، منطقه تجارت آزاد آمریکائیان تشکیل شده است و جورج بوش بدین وسیله رویای پیوند دادن آلاسکا با سرزمین آتش را در سر دارد. باید در نظر داشت که درآمد نفتی ونزوئلا که چهارمین کشور صادرکننده نفت در جهان می باشد، پشتوانه قوی برای چاوز در جهت پیشبرد طرح خود می باشد. توافق نامه ای که روز شنبه گذشته تحت عنوان «قرارداد تجاری مردم» در هاوانا به امضاء رسید، بیانگر توسعه طرح آلبا می باشد که بر اساس آن روابط اقتصادی بین کوبا، ونزوئلا و بولیوی گسترش می یابد.

طبق این توافقنامه سه گانه لاپاز، هاوانا، کاراکاس: ونزوئلا نفت خود را با قیمت مناسب به کشورهای امضاء کننده این طرح می فروشد. کوبا نیز به نوبه خود به ارائه خدمات درمانی و آموزشی در کشورهای دیگر اشتغال خواهد ورزید و بولیوی هم با افزایش تولیدات نفتی خود امنیت بخش انرژی این کشورها را تامین می کند. علاوه بر اینها، امتیاز معافیت گمرکی و سرمایه گذاری فارغ از مالیات بر درآمد برای طرفین قرارداد نیز از جمله دستاوردهای این قرارداد می باشد.

بر اساس این طرح، ونزوئلا متعهد شده است تا در گسترش بخش انرژی و معادن بولیوی فعالانه شرکت کند. بولیوی با داشتن بیشترین ذخایر گازی پس از ونزوئلا در آمریکای جنوبی، قبل از اینکه با انحصارات چند ملیتی تعیین تکلیف کند، تحقق رویای اتحاد بولیواریایی در دستور کار خود فرار داده است.

با در نظر گرفتن اظهارات مورالس در کارزار انتخاباتی مبنی بر ملی کردن صنایع نفتی بولیوی و به دنبال آن انتخاب شدنش به مقام ریاست جمهوری در این کشور، انحصاراتی از قبیل پتروباس از برزیل، Repsol-YPF از اسپانیا و آرژانتین، توتال از فرانسه، اکسون از آمریکا، بریتیش گاز از انگلیس و ۲۰ موسسه دیگر از ماه دسامبر گذشته، سرمایه گذاری خود را در بولیوی یا کاهش داده و یا متوقف ساخته اند.

پیوستن بولیوی به معاهده آلبا و طرح «قرارداد تجاری مردم» زمانی صورت می گیرد که چاوز پیشاپیش بنای یک اتحاد احتمالی آمریکای جنوبی را با خروج کشورش از این جامعه، سست کرده است. بدیهی است که این موضوع هم اکنون به سوژه داغ مطبوعات بدل می گردد. رئیس جمهور ونزوئلا در حقیقت در ۱۹ ماه آوریل جاری با اعلام خروج از جامعه ملت های سرخپوست (CAN) عملاً به بحران بین این کشورها دامن زده بود. بجز ونزوئلا کشورهای کلمبیا، اکوادور، پرو و بولیوی در این مجموعه گرد هم آمده بود که ۱۲۰ میلیون نفر را شامل می شد و قادر به تامین یک سوم تجارت آمریکای جنوبی بود.

چاوز تصمیم خود مبنی بر خروج کشورش از این جامعه را یک ضربه مرگبار قلمداد نمود، علت خروج ونزوئلا به خاطر قرارداد تجارت آزاد با آمریکا از سوی پرو و کلمبیا صورت گرفت که هرچند به امضاء رسیده بود اما تصویب

نهایی آن به بعد از انتخابات ریاست جمهوری موکول شده بود. (در حال حاضر اکوادور در صدد است تا به نوبه خود یک قرارداد مشابه را با آمریکا منعقد سازد).

انتخابات ریاست جمهوری و برندگان احتمالی آن

انتخابات آتی ریاست جمهوری در چند کشور آمریکای جنوبی با مخالفت بعضی از کاندیداها با ایده «قرارداد تجاری مردم» و موافقت آنها با تجارت آزاد با دولت ایالات متحده آمریکا (که از کمترین پشتیبانان مردمی در آمریکای لاتین برخوردار است) توأم است. این موضوع در آمریکای جنوبی که در جنب و جوش انتخابات ریاست جمهوری بسر می برد، این فرصت را برای چاوز فراهم می سازد تا طرح آلبا را به صورت کانون مباحثات سیاسی در این منطقه درآورد.

در کلمبیا رئیس جمهور محافظه کار فعلی الوارو اوریبه (Alvaro Uribe) در انتخابات ۲۸ مه پیش رو تلاش خواهد کرد بار دیگر انتخاب شود. اما همه پرسی ها از برتری کارلوس گالیبریا (Carlos Gaviria) کاندیدای چپ (PDA) که مخالف تصویب قرارداد تجارت آزاد با آمریکا می باشد حکایت می کند و این امر باعث می شود که اوریبه نتواند حداقل در دور اول انتخابات از حد نصاب آراء برخوردار گردد.

در پرو نیز احتمالاً در ۲۸ ماه مه دور دوم انتخابات ریاست جمهوری برگزار می گردد و در این انتخابات یک افسر سابق ملی گرا به نام هومالا الانتا (Humala Ollanta) که متحد هوگو چاوز می باشد، با آلان گارسیا کاندیدای سوسیال دمکراتها با هم رقابت می کنند. حمایت آشکار چاوز از این افسر ملی گرا و جدال لفظی و تحقیر و توهین بین گارسیا و چاوز به یک بحران دیپلماتیک بین لیما و کاراکاس دامن زده است. هومالا در صورت پیروزی در انتخابات ریاست جمهوری، آنگونه که شواهد نشان می دهد، محتملاً قرارداد تجارت آزاد با ایالات متحده آمریکا را لغو خواهد نمود. از این رو دور دوم انتخابات ریاست جمهوری در پرو یک جنگ اعلام نشده بین دو جناح چپ خواهد بود که در حال حاضر بر آمریکای جنوبی اعمال حاکمیت می کنند.

بد نیست یادآوری کنیم که آلان گارسیا معتقد است، چپ کاستریست و چاویست که به نظر وی در کاندیدای رقیب خود تجسم می یابد، در مقابل چپ «سوسیال دمکرات» که

در برزیل Luiz Inacio Lula da Silva

در اوروگوئه Tabare Vazquez

در آرژانتین (Nestor Kirchner) و

در شیلی از سوی Michelle Bachelet نمایندگی می شود قرار دارد.

در مکزیک که در ۲ ژوئیه مردم به پای صندوق های رای می روند، هوگو چاوز از آندرس مانوئل لویز اوبرادر (Andres Manuel Lopez Obrador) کاندیدای حزب چپگرای انقلاب دمکراتیک (PRD) حمایت می کند. اما علیرغم اینکه بر اساس همه پرسی ها وی در صف اول قرار داشت، اخیراً همه پرسی ها نشان می دهند که از رقیب محافظه کار خود فلیپه کالدرن (Felipe Calderon) کاندیدای حزب آکسیون ملی (PAN) که در موضع رئیس جمهور فعلی این کشور ونسنت فکس (Vincente Fox) قرار دارد، عقب تر است. ایالات متحده آمریکا از ژانویه ۹۴، با عقد قرارداد تجارت آزاد شمال آمریکا (ALENA) مکزیک را به جرگه آمریکای شمالی و کانادا کشانده است. در اکوادور نیز مردم در ۱۵ ماه اکتبر آینده برای انتخاب رئیس جمهور خودشان به پای صندوق های رای می روند. در این انتخابات وزیر سابق دارایی رافائل کرئا (Rafael Correa) که به آمریکا شدیداً معترض است با جامعه سرخ پوستان مذاکره می کند و در صدد عقد اتحادی است که چاوز، بانی و مشوق آن می باشد. وزیر دارایی بولیوی لویس آرسه (Luis Arce) در گفتگو با روزنامه اکوادوری ال کومرسیو (بازرگانی) از «امید به یک تغییر حکومت در پرو و در اکوادور» سخن گفت که در اینصورت امکان احیاء CAN وجود خواهد داشت.

رئیس جمهور سابق نیکاراگوئه دانیل اورتگا که روز شنبه ۲۹ آوریل ۲۰۰۶ هنگام عقد «قرارداد تجاری مردم» در هاوانا در کنار کاسترو، چاوز و مورالس قرار داشت، قول داده است که در صورت پیروزی در انتخابات ریاست جمهوری نیکاراگوئه در ۵ نوامبر آینده به آلبا به پیوندد.

در برزیل رئیس دولت فعلی به احتمال قوی برای دور دوم به این مقام انتخاب خواهد شد. بدین ترتیب یک دخالت آشکار احتمالی در سیاست داخلی این کشور بزرگ آمریکای جنوبی ، بدون شک در خدمت منافع چاوز نخواهد بود. چراکه رئیس دولت فعلی تلاش می کند تا در انتخابات آینده که قرار است در ۳ دسامبر برگزار گردد، مجدداً به این سمت انتخاب شود.

از سوی دیگر چاوز خواهان «دگرگونی بنیادی» مرکوسور (بازار مشترک آمریکای جنوبی) می باشد که از سوی ونزوئلا، برزیل، آرژانتین، پاراگوئه و اوروگوئه شکل گرفته است. ونزوئلا که قول داده است پروسه عظیم گازسانی منطقه را مورد حمایت مالی خود قرار دهد، می تواند با این اقدام خود در میان مدت ، نارضایتی بین «چپ سوسیال دمکرات» و کاستریست –چاویست ها را دامن بزند.

A.C.P- Postfach 12 02 06-60115 Frankfurt am Main-Germany-Fax: 00-49-221-170 490 21

Web Site: <http://www.iranian-fedaii.de> E-Mail: organisation@iranian-fedaii.de